

L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

LES CENTRALS EÒLIQUES
EL FUTUR DE LA SEGARRA, EN PERILL

Els paisatges de la Segarra són d'una qualitat i diversitat extraordinàries. Tan bells, però, com desconeguts i menysvalorats. Possiblement això explica per què les administracions públiques propugnen, mitjançant l'aprovació de les zones de desenvolupament prioritari de l'energia eòlica, la instal·lació de grans conjunts industrials de producció energètica eòlica en paratges i ambients tan excepcionals.

Tanmateix, és dóna la circumstància que aquests paisatges poden ser una de les claus més importants de desenvolupament econòmic de la nostra comarca. El manteniment d'un nivell elevat de qualitat paisatgística, sobre el qual fer descansar la dinamització moderna i sostenible de les activitats agrícoles, ramaderes, turístiques i de serveis, hauria de ser per als segarrencs i les segarrenques una autèntica aposta estratègica de futur. Els paisatges de qualitat representen una important font potencial de riquesa. Riquesa quant al benestar i la millora de la qualitat de vida que la seva simple existència aporta als ciutadans. També, però, riquesa pròpiament econòmica, en tant en quant representen una matèria primera valuosa i com més va més cobejada, a partir de la qual és possible generar dinàmiques econòmiques fermes, diverses i de llarg recorregut. Aquests paisatges són un actiu estratègic essencial per al nostre desenvolupament econòmic futur.

L'experiència d'altres territoris ens demostra, però, que la instal·lació massiva de les indústries de producció d'energia eòlica en zones de característiques similars a la nostra ha comportat, molt sovint, conseqüències del tot negatives per a aquest tipus de plantejaments. Tot i que la Segarra acull encara poques d'aquestes centrals eòliques, els parcs industrials d'aerogeneradors situats en les comarques veïnes suposen ja, a hores d'ara, un impacte visual i paisatgístic molt important per al nostre territori. I hom preveu la propera instal·lació a la nostra comarca d'un nombre elevat d'aerogeneradors, la qual cosa multiplicarà l'efecte del seu impacte, en augmentar la proximitat i la quantitat. Amb la perspectiva posada en les experiències negatives d'altres territoris amb circumstàncies similars a la nostra, hem de considerar que la Segarra no es pot permetre acollir aquests nous aerogeneradors. Si més no, si volem evitar que la devastadora afectació paisatgística que aquestes instal·lacions comportarien hipotequi tant el benestar dels ciutadans i les ciutadanes com l'explotació econòmica sostenible d'aquests entorns.

Com fou exposat en el document "Les energies renovables a la Segarra", per a l'Espitllera la progressiva utilització de les energies renovables és un camí positiu i necessari i que, com a país, hem de recórrer. Tanmateix,

ensem també que cal fer-ho amb seny, reflexionant molt seriosament, en cada cas, sobre les nombroses afectacions que es poden produir i les diverses alternatives existents. I donant el suficient pes en aquesta anàlisi (si cal, per sobre de criteris estrictament econòmics) a un seguit de nous valors que com a societat possiblement seria bo d'anar assumint, entre els quals la preservació dels paisatges de qualitat hauria de tenir un paper especial. No es tracta d'escollir entre la preservació del medi ambient o la del paisatge, com de vegades hom planteja. Aquest és un discurs fals i artificial, plantejat per agents interessats a fabricar arguments que els permetin obtenir rendiments econòmics de la seva inversió econòmica malgrat la destrucció paisatgística que aquestes actuacions comporten. La realitat és que cal fer un plantejament del tot diferent, que valori el paisatge globalment i des de perspectives homologables a nivell europeu i que en conseqüència opti, quant als possibles llocs d'instal·lació de les centrals elèctriques eòliques, per les alternatives existents. Com ara, per exemple, la possibilitat de situar-los en altres indrets (tant terrestres com marítims) igualment vàlids pel que fa al seu potencial eòlic, però on el seu fort impacte no malmeti per sempre més paisatges de gran qualitat. O la utilització, en aquells llocs on el paisatge representa un autèntic actiu estratègic, d'altres mitjans de producció energètica alternativa, igualment factibles de ser emprats i que tenen l'avantatge de provocar un impacte paisatgístic molt menor.

Com a societat, ens convé evitar la repetició d'errors del passat i emprendre camins que altres països i regions ja han recorregut i en part rebutjat. També seria bo no repetir l'amarga i recent experiència de la bombolla immobiliària, i les seves nefastes conseqüències per a molts dels més bells paisatges catalans. Sense entrar a valorar els interessos especulatius que, de manera similar al que va succeir amb el boom de la construcció, s'amaguen probablement darrera d'alguns dels projectes energètics presentats, no resulta tampoc coherent que ens plantejem ara dur a terme destruccions similars a les que acabem de viure amb l'excusa, paradoxalment, de posar en funcionament unes energies "verdes". Una societat avançada, com hauria de tendir a ser la nostra, ja no es pot permetre aquestes aberracions. Cal que defensem aquesta riquesa amb fermesa, en benefici de tots nosaltres i dels que han de venir en un futur. El benefici econòmic dels aerogeneradors suposen un guany immediat i fàcil, que reverteix només puntualment sobre els promotors i els propietaris de les finques, i en això aquestes indústries tenen molts punts en comú amb el que fins fa ben poc caracteritzava una part del sector de la construcció. En contrapartida a aquest magre benefici individual el perjudici afecta al conjunt de la societat: els paisatges queden malmesos, i l'eventual desenvolupament d'altres sectors econòmics (com el turístic)

estroncat. Ni tan sols la generació de llocs de treball, inexistents una vegada les centrals ja estan construïdes, justifica l'afectació produïda.

Per tot plegat, demanem a les administracions públiques -nacionals, comarcals i locals- i al conjunt de la societat segarrena una profunda reflexió en relació a la futura instal·lació d'un gran volum d'aerogeneradors a la nostra comarca. Amb el benentès que el resultat d'aquesta reflexió tindrà una enorme transcendència per al futur d'aquestes terres i de la seva gent. La magnitud i l'impacte previsible de les centrals elèctriques eòliques que hom planteja instal·lar ens situa davant d'una cruïlla de camins històrica. Preservar els nostres paisatges significa apostar per un futur en el qual els seus efectes beneficiosos s'explotin correctament i en benefici de tots. En canvi, acceptar la instal·lació d'aquestes indústries en espais agraris, rurals i/o naturals de tanta qualitat suposa hipotecar aquest possible futur i optar per un de molt diferent. Entre els perjudicis previsibles, a banda de la pèrdua general de qualitat de vida, cal destacar la previsible instal·lació futura d'altres indústries similars, i l'inici més que probable d'un procés imparable de degradació paisatgística i mediambiental. Per tal de poder assegurar la viabilitat futura del nou model econòmic que des de l'Espitllera propugnem,ensem que la Segarra no pot assumir la instal·lació de més parcs industrials eòlics.

Demanem, per tant, que pensant en el bé comú els parcs industrials projectats no s'instal·lin aquí, i siguin en canvi ubicats en altres llocs més adients. I que, en tot cas, s'adoptin a la nostra comarca altres alternatives de producció energètica de característiques molt menys lesives.

Sanaüja, 26 de juny de 2010

L'ESPITLLERA

Associació Cultural
FÒRUM L'ESPITLLERA

www.espitllera.cat

C/ Forn, s/n, casa
Florejacs 25211
(la Segarra)
Tel. 600 53 79 70
info@espitllera.cat